

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: 4. Del : 1856-82

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "4. Del : 1856-82", i Heiberg, Johanne Luise: *4. Del : 1856-82*, udg. af AAGE FRIIS ; ELISABETH HUDE ; ROBERT NEIENDAM ; JUST RAHBEK , 1944, s. 140. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr07val-shoot-idm139968710499152/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: 4. Del : 1856-82

over til hende - hun hørte ganske nær ved Theatret - for at meddele hende, hvad Virkning jeg gjorde i Tragedien. Hendes Tanker drejede sig uophørligt om mig og min Udførelse af „Maria Stuart“. Da Forestillingen var forbi, mødte hun fuldstændig aandsklar min Broders detaljerede Beretning, og hun var lykkelig over, at Alt var gaaet saa godt; men hermed syntes hendes Kræfter at være udtømte. Mine Søkende bleve hos hende, da de syntes, at hendes Tilstand var betænkelig. Hun laa imidlertid scille hen. Noget efter Kl. 12 om Natten reiste hun sig med sine sidste Kræfter op i Sengen, udstrakte Armene glødestraalende og ligesom trykkende et inderligt Kys paa en usynlig Mund og sank døende tilbage paa Puden. Hvem gjaldt dette Kys? Jeg tænker et af de høiere Væsner, der møde de Dødes Sjæle for at føre dem til en barmhjertig Gud og Frelser.

Naar man ikke længer har hverken en Moder eller en Fader at meddele sine Glæder og sine Sorger, da først føler man sig som adre. Der siges ikke længer til En: „Mit Barn!“ og man har en følelse af, at nu gjælder det at staa paa sine egne Ben, og at et sikkert og vigtigt Rygstød er taget fra os; thi hvorn i den hele, vide Verden er man, naar Alt kommer til Alt, saa sikker paa i Sorg, i Glæde, i Liv, i Død som det Moderbryst, under hvilket vi have hvilet! Her er man saa vis paa, at Ens Sag hænger saa nøie sammen med en Andens Sjæl som Froset med Blomsten. Det er lærtigt at kunne sige i trænge, haarde Tider: „Jeg vil gaa hjem til min Moder!“ - Jeg kunde nu altsaa ikke mere sige dette, og jeg følte mig dobbelt ene. Hvor vemodfuld er man ikke efter sin Moders Forgang overfor det lukkede Fædrenejhus, den lukkede Dør, de lukkede Vinduer, bag hvilke inden kort Tid nye Mennesker lægdes, der Intet have med os som vi Intet med dem at gjøre. Man betragter senere i Forbigaaende fra Gaden dette Hus, idet alle Erindringer, smertelige og lysa, bevæge sig igjennem vor Tanke: man leber Blad for Blad igjennem, som man undertiden gjør ved en Bog, naar engang har læst og været betaget af, en Bog, som Ingen har læst med os, men hvis Indhold er sammenvoxet med vort inderste Væsen. Man sætter over, og man glæder sig over, hvor Pligt og Kjærlighed have scint over Fordom og Egoisme. — Men under alt dette trak Sørgeløret sig tættre og tættre om min kuede Sjæl.

MINE PLEJEBØRN.

Som jeg nu en Eftermiddag midt i Februar sad ene med mine Sorper og Søvn, aflagde min kjære Veninde Fruken Harboe mig et Besøg. Hun saae mit Mismod og trostede mig, saa godt hun kunde. I Samtalens Gang sagde hun: „Og saa jeg er i Dag ganske bedruvet ved Tanken om tre stakkels Smaa-

pigers Skjæbneovre i Vestindien, som have mistet deres Moder, en stakkels
 Kvinde, der i sin Tid blev svigtet og forladt af en Mand, som er disse Børns
 Fader, men som selv nu er saa svagelig, at han kan dø, hvad Øieblik det
 skal være. Faldet han ogsaa fra, hvad bliver der da af disse tre stakkels
 Børn? Han er dansk og en Ven af ham her fortalte mig, at han agtede at
 sætte dem i Kost et Steds her i Landet, men der han, og hans Understøttelse
 til dem falder bort, hvor skulle da de arme Børn hen? Hun vedblev: „Jeg
 har aldrig kjendt Moderen, men hun roses meget; Faderen har jeg set nogle
 Gange hos hans Ven, naar hun paa Gjennemreise til England besøgte ham.
 Den seldate Lige skal være 7 Aar, saa kommer en paa 5 og en paa 4 Aar.
 Disse Børns Skjæbne kan jeg ikke faa ud af mine Tanker.“

Som en Indskydelse fra oven — ja, jeg tror, jeg vil tro, at den kom fra
 et naadigt Forsyn, der havde Medlidenshed med mig — sagde jeg til hende:
 „Hvor Gud, saa lad disse tre forladte Børn komme til mig, saa ere maaske
 baade de og jeg hjulps.“ Min Veninde saac paa mig med store Øine. „Det
 er da vel Deres Spøg?“ sagde hun. „Nei, mit Alvor,“ svarode jeg. „Betæn-
 ker De, hvad De siger,“ udbrød hun, „De gjør mig jo ganske foreknekot.
 Hørte De, at jeg sagde, at der var tre?“ — „Ja,“ svarode jeg smilende,
 „skulde man tage Børn til sig, saa var da tre det Mindste man kunde tage.
 Jeg har ofte tænkt Heibergs Moder med at ville tage syv til mig paa en
 Cane, saa De ser, at tre ikke ere for mange.“ — „Men,“ udbrød hun ganske
 betagou, „jeg veed i Grunden intet om disse Børn, om de ere gode eller ikke,
 stygge eller smukke, om de ere velbegavede eller dumme, intet veed jeg
 derom.“ — „Nu vel,“ sagde jeg, „saa tager jeg dem, ligesom andre Medre
 tage deres; de vilde heller ikke, om det Børn, de føde, bliver smukt eller
 stygt, klogt eller dumt.“ — „Ah,“ sagde hun, „jeg er ganske forfærdet over
 uskyldig at have køret denne Tanke ind i Deres Sjæl, hatsenk Dem herpaa,
 det leder jeg Dem ret indstændigt om.“ — „Nei, veed De hvad,“ vedblev
 jeg, „jeg staar nu rolig og fast ved min Beslutning. Disse Børn have ingen
 Moder og saa godt som ingen Fader; han bor i Vestindien, jeg her. De staa
 saaledes ene i Verden, en absolut Betingelse for mig, naar jeg skal antage
 mig dem og være dem i Moders Sted. Jeg tror, at de sendes mig af et na-
 digt Forsyn! Skriv derfor strax til Børnens Fader. Sig ham, at jeg vil an-
 tage mig disse Børn, naar han vil afstaa fra alle Rettigheder over dem. Sig
 ham, at jeg vil betragte dem som mine egne Børn og skal i Et og Alt gjøre
 for dem, hvad der staar i min Magt. Bed ham svare mig paa dette mit Til-
 bud saa hurtigst som muligt. De kjender mig jo i mange Aar og kan berolige
 ham med, at jeg er et skikkeligt Menneske, der vil være god imod dem.“ Min
 kjære Veninde var næsten ude af sig selv af Angst over, hvad hun havde
 paaført mig; vi talte længe frem og tilbage, og hun lovede at skrive til

St. Croix. En Maanedstid efter fik jeg et langt, rørende Brev fra Bernenes Fader, hvori han samtykkede i Alt, hvad jeg forlangte. kaldte mit Tilbud Bernenes Lykke o. s. v. — I sa denne Aarstid kunde Børnene ikke gjøre den lange Reise, men mod Fornæret, saa snart et Skib afgik, skulde de komme.

8 Jeg havde ikke meddelt en eneste af mine Venner denne min Beslutning for ikke at plaget med nogen Talen om, at den var overlejet; thi jeg var fast bestemt paa at udføre den, fast bestemt paa at befolke mit forludte Hjem og paa denne Maade endnu gjøre lidt Nytte i Verden. Mærkeligt var det forresten, at jeg fra det Øieblik, da jeg til Frøken Harboe havde indtatt mit
10 Tilbud, ikke et Øieblik søgtede mig eller grublede over, hvad jeg her havde indladt mig i, men var rolig og tilfreds og tænkte kun med Glæde paa mine tre smaa Veninder, der snart skulde bo under Tag med mig.

Først i April fik jeg Brev, at man haabede, at Børnene kunde være i Kjøbenhavn først eller midt i Mai. Na fik jeg travlt med at indrette Alt til deres
15 Modtagelse. De tre smaa Senge med meget Andet bleve bestilte, og for første Gang i lang Tid havde jeg et Haab at leve for. Og nu først udtalte jeg for alle mine Venner, hvad jeg havde besluttet mig til, og hvilke tre Gæster jeg ventede midt i Mai. Man forskrækkedes, man rystede paa Hovedet, man gjorde mig Spørgsmaal paa Spørgsmaal. „Hvem ere disse Børns Forældre.
20 kjender De dem noie?“ — „Nei, jeg kjender dem etet ikke.“ — „Ere Bernene smukke?“ — „Det veed jeg ikke.“ — „Ere de velbegavede?“ — „Det veed jeg ikke heller.“ — „Fra St. Croix?“ vedbleve Spørgerne, „de ere dog vel hvide og ikke sorte?“ — „Det veed jeg lige saa lidt.“

Jeg gjorde ellers ved denne Leilighed en psykologisk Erfaring, som jeg
25 ofte senere har tænkt over. Det var characteristic at bemærke den forskjellige Maade, hvorpaa de forskjellige Mennesker optage denne Nyhed, og jeg lærte mangen Ens sakkaldte Godhed og Venskab for mig at kjende. Mine mest hengivne Venner, min egen Familie, bleve ganske rorte, da jeg betoede dem Bernenes Komme. „Ja,“ sagde de, „kon dette troste dig og udfylde dit
30 Liv, da skal det ret glæde os, og vi ville ønske al Velsignelse over Beslutningen.“ Ikke faa af mine Bekjendte udtalte derimod, at dette jo var en Haarskab, som jeg vist høiligt vilde komme til at fortryde; atter Andre, især gifte, af mit Damsbekjendskab ytrede: „Fru Heiberg tror ogsaa, at hun kan gjøre Alt! men hun skal nok faa at føle, hvad det vil sige at opdrage Børn, og
35 hvad det daglige Besvar med dem vil sige. Noget, hun jo intet har havt med at gjøre. Hun skal nok faa at føle, at dette er noget Andet end et spille Comedie.“ Saaledes saakkede man fort, og velvillige Aander bragte mig alle disse lidt trostende Bemærkninger til Overveielse. Jeg var imidlertid rolig og frygtede Intet, men vedblev at sige til mig selv: Herren har sendt mig
40 dem! — Ja, enkelte af de saakkaldte Venner hleve formelig skingge paa de

Børn, der skulde komme til min Trøst, og maaske optage hele min Interesse. Der gives Mennesker, der ligesom nyde en Sorgendes Sorg, de ere ligesom stolte over den Sorgendes Udholdenhed og synes, at den degraderes, ifald en trøstende Hjælp var mulig. De tilraabe den Sorgende i fuld Kjærlighed og Omtæ, hvad Aanderne tilraabe Richard den Tredie i hans Dødsstund: „For 5
 tvil og dal“ og hvis man nu virkelig overlod sig til en saadan frugtesløs Forrivelse, da vilde de Samme lebreide os Mangelen paa Kraft og Resignation. De vilde hurtigt vættes af vore Klager og lidt efter lidt overlade os til vor Ensomheds mørke Grubler. Jeg følte det derimod som en Lykke at kunne siges med Christian Winther:

Naar Bekken risler lystig
 Og Stoven den er grøn,
 Naar Bøen bygger Bøde
 Og kurer i Løn;
 Naar blaae Viole vægne
 Og Kukkereen gjør Lærn; 15
 Da vækkes ogsaa Haabet
 I mangen sorgfuld Barne.

Da stiger op i Stammen
 Den lutrende Saft, 20
 De sittrende Qviste
 Fornemme Vaarens Kraft,
 Og flætsbløde Blade,
 Smaragdgrønt Skud
 Af glindende, springende 25
 Hylstre foldes ud.

Bøerne paa Saksesthuset havde faaet Tidspunktet til Bortflytningen forhenget. Den 16de Mai sad jeg saaledes endnu her i den vante Stue og gjennemtæste min Rolle „Viola“, som skulde opføres denne Aften, da min Tjener bragte mig et Brev fra Bernemes Faders Ven, der var bosat her i 30
 Kjøbenhavn. Brevet meddelte mig, at Berneme vare i Dag ankomne med Skibet fra St. Cruz og opholdt sig indtil videre med deres søste Pige, der havde ledsaget dem herover, i et lille Hotel. Han spurgte mig nu, naar jeg kunde og vilde modtage dem. En lille Zitren foer igjennem mig. Jeg skulde spille om Aftenen og tidligt næste Morgen paa en Preve, der vilde optage 35
 hele Formiddagen. Dette lod sig ikke forandre, herved var Intet at gjøre. Jeg svarede da tilbage, at før i Overmorgen kunde jeg ikke modtage Bø-

nene, da jeg i disse Dage var i travl Virksomhed ved Theatret og gjerne vilde
være hjemme hele den første Dag, de kom, for strax at kunne beskjæftige
mig med dem, saa at vi uforstyrret kunde gjøre hinandens nærmere Bekjend-
skab. Derved blev det: jeg spillede Viola om Aftenen, gik paa Prøve næste
3 Formiddag og forberedte end yderligere Alt til Børnens Modtagelse.

Den 18de Mai om Eftermiddagen i et dejligt Solskin kom Børnene ind
ad Døren, ledsaget af deres Faders Ven. Med Lynets Hurtighed kastede jeg
mine Øine paa disse Tre, der herefter skulde være bundne til mig. At de
vare hvide og ikke „sorte“ samt Blonde af Haarfarve, herligede mig strax.
10 Jeg havde bedt deres Fader om at sende deres Boksletter med, disse bleve
mig nu overleverede, og her erfarede jeg for første Gang, at den Ældste hed
Sarah, den Næste Lelia og den Yngste Anna. Saa tre forkyndte, forpjuskede
Fugle krøb de smaa Stakler sammen ved Døren. Den Ældste slyngede sine
Arme beskyttende om de to Mindre; den lille Lelia saas ud som et lille vis-
15 sent, blidt Strøg. Bleg og sørt. Senere hørte jeg, at hun nylig havde gennem-
gaaet en svær Sygdom.

Den lille Anna saas lidt mørk ud, og derfor tiltalte jeg hende først:
„Kom du kun hen til mig, min lille Anna!“ Jeg satte hende paa mit Skjød
og søgte at formilde hendes noget trodsige Mine, hvilket hurtigt lykkedes
20 mig. Til den Ældste, Sarah, der syntes mig at se noget sværmerisk ud, sagde
jeg: „Du holder vist af Blomster; gaa hen ved Havedøren og se ud, saa skal
du se, hvor mange dejlige der staa derude.“ Taus tog hun Lelia ved Haan-
den, og de lode til at have stor Glæde af at betragte alt i Haven, medens
jeg, saa godt jeg kunde, fortsatte min Samtale med Anna paa Engelsk, som
25 jeg havde lagt mig lidt efter, da de kun talte dette Sprog. Anna og jeg bleve
næret hurtigt gode Venner, og jeg saae, at Smilet klæbte det lille Ansigt
langt bedre end det alvorlige, trædsige Udtryk.

Efter en halv Times Tid forlod deres Ledsager os, idet han sagde til mig:
„Jeg tror vist, at det er gode og intelligente Børn, saa vidt jeg i disse Dage
30 har kunnet bemærke.“

Efter hans Bortgang gik vi nu Alle ned i Haven, der lod til at glæde
Børnene, saa de hurtigt bleve fri og ugenerte. Jeg fortalte dem nu, at jeg
hed Johanne, og bad dem kalde mig saaledes. (Jeg vovede endnu ikke at til-
egne mig det betydningsfulde Navn Moder.) Plukkede jeg en Blomst og
35 rakte den, kom de lidt efter hen og sagde: „Nei, den skal Lady Johanne
have.“ Da vi atter stode oppe i Værelserne, førte jeg dem hen til Heibergs
Buste og fortalte dem, at med denne Mand, der hed Johan Ludvig Heiberg,
havde jeg i mange Aar været forenet, at han havde været saa god, og at jeg
høft saa meget af ham, men at han nu var død. De saar med stor Opmerk-
40 somhed paa Busten, og den lille Anna, som jeg havde lovet op paa Armen,

for at hun bedre kunde se den, klappede den saa kjærligt med sine smaa
 Hænder, hvilket ret frydede mig i Hjerter. Saaledes gik dette første Møde
 fortræffeligt. — „Nu kommer det an paa,“ sagde jeg til min Pige, „som
 de ikke ville hvide i Gaaed, naar de ikke faa Lov til at komme hjem igjen
 til den sorte Pige, men se, at de skulde blive her.“ Men da vi Konad Africa
 førte dem ind i deres Sovkammer og vare fuldt beredte paa en lille Græde-
 scene, overraskedes Pigen og jeg ved, at Børnene alle tro bleve som ellevilde
 af Glæde og Lystighed, hjalp selv med at tage deres Tøi af, og da de stode
 i deres smaa, hvide Natchemiser, hoppede de omkring i Stuen paa bare Fø-
 der, medens de smaa Tunger i Latter og Lystighed pludrede en Blønde
 Engleok, som Ingen af os forstod, og saa ofte vi bare dem op i Sengen, hop-
 pede de leende ned igjen for at fortsætte Lystigheden. Den alvorlige Sarah
 var ikke til at gjenkende; hun hoppede frem og tilbage i Sengen, sang en-
 ske Folkevise, og naar Veen var ude, raabte hun saa høit hun kunde:
 „Hurra for Lady Johanne!“ — „Hurra for Lady Johanne!“ gjentog de to
 Minder, saa min Pige var nærsed at kvædes af Latter over denne uventede
 Scene. Og jeg to med Taarer i Øinene, gik omsider selv til Ro, og i min
 Aftenbøn takkede jeg Gud, der havde sendt mig disse Tre, had han antage
 sig disse mig alle saa kjære Børn, der som en Fødselsaften, en Solstraale,
 udbredte nyt Liv i Hjemmets Ensomhed. — og jeg sov glad ind.

Da jeg næste Morgen mødte mine Tre ved Frokostbordet, kom de mig
 alle saa kjærligt imøde, som om de havde kjendt mig i mange Aar. Ved Hei-
 bergs Bæste stod en yndig lille Bouquet, sammensat af Blomster fra Haven.
 Da jeg blev glad og rørt ved dette Syn og spurgte, hvem der havde sat dem
 her, saae jeg paa Sarahs nedslagne Øine, at hun var Giverinden. Og dette
 gjentog hun senere dagligt. Den lille Anna klyngede sig til mig og sagde
 med sin noget dybe Stemme: „Vil du løfte mig op til Heiberg, at jeg kan
 give ham et rigtig Trykky.“ — „Jeg ogsaa!“ raabte Lolia; og da jeg nu
 gjorde dette, stængede de deres smaa vægne, varme Arme om den kolde
 Bæstes Hals og trykkede et hjerteligt Kys paa hans Mund. Men vil ikke
 ændres over, at disse Børn alle havde grebet og vundet mit Hjerte.

Da de havde været hos mig nogle Dage, tænkte jeg: „Nu skal jeg gjøre
 dem en lille Glæde, jeg skal høre en Tur med dem gennem Byen ud ad
 Vesterport, hvor det vist vil more dem at se den brogede Menneskevimmel
 og de mange Boutiker.“ Vognen kom og Børnene, ifærd Hat og Overtøi,
 bleve placerede i den. Men fra dette Øieblik vare de muntre Børn som for-
 vandledes. De trykkede sig hver ind i sin Krog af Vognen, idet de mørkt
 fastede Øinene ned for sig. Jeg tiltalte dem, jeg spøgte med dem, men Inga
 hjalp eller forandrede deres Miner. Alt hvad jeg viste dem af Stads: Frede-
 riksberg Allé, saae de paa med et stjasent Sidelik uden et Øieblik at for-

andre de alvorlige Ansigter. Jeg tænkte: Hvad i al Verden gaar der dog af Børnene? Jeg kjøbe Kager til dem, de rørte dem ikke, men ryttede kun paa Hovederne; at faa dem til at tale var rent umuligt. Endelig holdt vi satter udenfor vor Dør. Da de nu paaany stode i vor Entrée, og Tøiet blev taget af dem, da straalte deres Øine, og deres Tale og Latter begyndte paaany. Jeg forstod virkelig ikke strax de smaa Stakler; først senere faldt det mig ind, at de vist ved at føres ned i Vognen havde troet, at Opholdet hos mig nu var tilende, og at de nu skulde andet Steds hen. Da jeg senere spurgte dem, hvorfor de paa hin Dag havde været saa nedslaaede, svarede den lille frimodige Anna: „Jo, Lady Johanne, for vi troede, at du nu vilde sende os fra dig igjen.“ Jeg slyngede rødt mine Arme om dem og sagde: „Nøi, kjære Børn, vi skulle ikke mere skilles, men altid blive sammen.“

Gik vi i Haven, der alt mylrede af yndige Foraarsblomster, hvis Farver de varme Solstråler forbrøede, da eloges de om, hvem af dem der skulde holde mig i Haanden, og da jeg som andre Mennesker kun havde to Hænder og altsaa ingen til den Tredie, gik denne bagved og tog fat i Slæbet paa min Kjole, som hun da bar, for ogsaa at staa i Berøring med mig. Denne Scene, der dagligt gjentoges, var til stor Mærke for Huset's øvrige Beboere, som fra deres Vinduer, der vendte ud mod Haven, saae ned paa de fornøielige Børns Færd.

Jeg havde altid tænkt mig, at i Paradiset maatte der være Børn for Hjerter, Blomster for Øiet og skjønnne Harmonier for Øret. Da jeg derfor en Søndag Formiddag gik med de glade Børn i Haven og hørte Orgelet og Psalmsangen lyde ned til os fra Frelserens Kirke, da standsede jeg overrasket, idet jeg sagde til mig selv: „Min Gud, nu har du jo, hvad du altid har haabet at finde i Paradiset!“ og jeg følte mig i dette Øieblik henrevet, lykkelig og fuld af Tak.

Enhvert Menneske maa, hvis det kan, vælge sine Livskaar efter, hvad der passer for det, og jeg følte, at jeg ved at antage mig disse Børn havde valgt, hvad der passede for mig. At leve min Enkestand hen i gode og sørgfri Kaar, kun tænkende paa Livets Nydelser for mig selv, at væse net Aar til Frankrig, et andet til Schweiz, et tredje til Italien for, som man kalder det, at more sig, medens Hjemmet stod rasomt og tomt, og jeg ikke var til Nytte for Andre ved udholdende Arbeide, det vidste jeg forud vilde forøge mit Tungesind i Stedet for at modvirke det. At være optaget af Arbeide, at kæmpe med at udføre dette Arbeide paa den for mine Kræfter bedste mulige Maade, havde jeg hele Livet igjennem søgt for den største Lykke. Jeg begyndte altsaa dette for mig nye Arbeide, at opdrage tre Børn, med Lyst, Frimodighed og Haab om, at et kjærligt Forsyn vilde staa mig til, saa at jeg nogen-
 40 lunde vilde kunne løse Opgaven til Held for Børnene. Naar jeg i Aarens

Løb ideligt og ideligt hørte Folk sig: „Hvilken Lykke for disse Børn at blive saaledes optagne i Deres Hjem!“ da følte jeg bestandigt, at det var et stort Spørgsmaal, for hvem Lykken havde været størst, for dem eller for mig, og derfor krævede jeg ingen Taknemmelighed af dem, men følte dybt i mit Hjerte, at det var mig, som her maatte være den Taknemmelige. Maa- skede netop fordi jeg ingen krævede, ydede de Smag mig den i fuldt Maal.

Hvor gode, kjærlige, begavede Børn dog paa mange Maader kunne glæde og opmuntre os Alder! Naar jeg med mit Haandarbejde sad i Haven, omringet af disse Tre, som løb i dens Gange, der gjentog af deres klare Børndatter over da Løge, de vare beskjæftigede med, og de af og til kom løbende hen til mig og klyngede de smaa Arme om min Hals, da udvidedes mit Hjerte, og ofte tænkte jeg: Gud dog nu Heiberg delte dette med mig! — thi usaget jeg vist tror, at han aldrig havde indvilliget i at antage sig tre fremmede Børn, saa ved jeg dog sikkert, at Hald han havde haft disse om sig kun i otte Dage, da vilde han have læragt ved dem og de ved ham, thi meget faa Mænd formaar at vinde Børns Hengivenhed som han. Og hvad havde han ikke kunnet være for deres aandelige Udvikling! Men dem skulde nu ikke være saa. Jeg kunde fortælle mange Træk om disse elskværdige Børns Eiendommelighed, men frygter for som mangen anden Moder at trætte ved at nævne dem. En lille Begivenhed maa jeg dog have Lov at fortælle som Tegne paa, hvor levende et Børns Phantasi kan sættes i Bevægelse. Da Børnene havde været et Aars Tid hos mig, fik denældste Tilbudelse til, fulgt af sin Løserinde, at se Opførelsen af „Elveskøj“. Ved Hjemkomsten fortalte Løserinden mig, hvor levende Del Børnet havde taget i Forestillingen, og hvorledes hun i fjerde Akt havde siddet stille og gædet over, at den stakkels Agnete ene og i Mørke skulde vandre den tunge Gang til Elverkrattet, hvorledes hun den ene Gang efter den anden havde udbrudt: „O, den stakkels Pigel den stakkels Pigel!“ — Noget Dage efter Forestillingen sad jeg med mit Haandarbejde i Haven og mæredede mig i Stillehed over den Lilles Leg mellem Buskene, som hun syntes ganske fordybet i og optaget af. Med Et saas jeg hende rive et Stykke Papir i mange smaa Stumper og omhyggeligt lægge disse i en lang, bølget Linie mellem Buskene. Stjænkent havde jeg længe set til for ikke at forestyre hende, men nu drev Nygjærigheden mig, og jeg spurgte: „Hvad skulle alle disse smaa hvide Pletter betyde?“ Da svarede hun afvarligt og ligesom høitideligt: „Jo, ser Du, det er en stakkels Pige, som ene, i Mørke skal gaa en lang Vej; hun er saa angst og bedrøvet, at Himslen har Medlidenshed med hende, naar hun atter i Mørke skal vandre tilbage og maa ikke kan finde Veien hjemad. Da beslutte alle Stjernerne at dele ned paa Jorden og lægge sig i en Stribe hen ad Veien, for at hun ved deres Lys kan finde hjem. Og gør du, alle disse

smaa hvile Pletter betyde Stjernerne." Jeg var forundret over Børnets Phantasi, sat i Bevægelse ved Agnetes Gang til Elværkrattet, og jeg tænkte: Sandtans Tilskuere er det lønnende at udøve sin Kunst for!

- 3 Børnens Ord lode ofte ydorsk pudsigt i deres selvvalgte Sprog, som naar de kaldte mig „Venetta" istedetfor „Veninde", eller, som Lelia en Dag sagde: „Lady Johanna, i Dag er jeg saa trist-mærkelig!" Men de lærte dog i en utrolig Hurtighed at tale Dansk, og naar jeg bad dem dog indbyrdes at vedblive med det Engelske for ikke ganske at glemme det, sagde de: „Nai, uh! det stygge English ville vi ikke tale mere."

DE SIDSTE THEATERAAR.

- Mai Maaned var tilende, og den første Saison efter Heibergs Død slutet. Jeg havde i denne Saison foruden Maria Stuart spillet en hel Række Roller af mit ældre Repertoire, og Publikum havde som altid fulgt mig med Godhed og Interesse. Comediegeniet hos Publikum var levende og Theatrets
15 Indbøgt altsaa god. Madene havde vel alt, som sig tør og bør, begyndt at hakke paa Theatrets Bestyrelse, men Gehjemsraad Tillisch udførte sin Gjerning med Ro og Orden, og Justitsraad Berner stod ham hi i den daglige Forretning med stor Dygtighed og Udholdenhed. Alle de Bedre i Personalet havde Respekt for Tillischs Personlighed og følte, at de stode lige overfor
20 en sandtra, udljær Mand, der var høit havet over alle Omvæde og Intriger. Men paa mig laa min Pligt som Skuespillerinde enentertaget. Jeg følte mere end nogensinde, at Skuespilkunsten er en glad Kunst, og at det ikke er let eller godt at udøve den med en stor Sorg som Ballast i Sjælen. Ofte, naar jeg kjørte hjem efter Forestillingerne, betog Mødsætningen mellem
26 denne Kunsts Udøvelse og mit Indre mig i saa høi Grad, at jeg trykkede mig grændende ind i en Krog af Vognen ved Tanken om, at Den ikke mere fandtes i det Hjem, jeg nu vendte tilbage til, for hvem jeg kunde udtale mig, og hos hvem jeg altid fandt et asbent Øre for mine Tanker, mine Tvivl og Betragtninger. Min Trøst og Tilflugt var da at gaa ind til de tre sovende
30 Børn, trykke et Kys paa deres Pande, dække dem omhyggeligere til og da stille at forlade Værelset for selv at søge den Ro, der ikke altid var saa let at finde.

- Siden Børnens Ankomst havde det studegt været under Deliberation mellem mig og mine Venner, hvorledes jeg skødede at tilbringe min Sommer.
35 Jeg gaa for atter at betænke dette Bønderup, der husede saa uforglemmelige Smertensminde for mig; jeg havde derfor besluttet ikke at drage derud mere. Mine Venner fandt det urimeligt, saaledes at opgive et saa smukt